

Podaljšanje začasne zaščite za razseljene osebe iz Ukrajine

Zaradi vojne v Ukrajini, ki ji ni videti konca, je Evropska komisija 14. oktobra 2022 na zasedanju Sveta za pravosodje in notranje zadeve sporočila, da se bo začasna zaščita, aktivirana marca 2022 za začetno obdobje enega leta, samodejno podaljšala za dve šestmesečni obdobji do 4. marca 2024. V skladu z odločitvijo Evropske komisije se bo tudi v Republiki Sloveniji začasna zaščita za razseljene osebe iz Ukrajine veljavna do 4. marca 2023 samodejno podaljšala do 4. marca 2024.

Na Upravni enoti Žalec bomo pribežnikom iz Ukrajine, ki živijo na našem območju, s priznano začasno zaščito v Sloveniji po uradni dolžnosti in sicer pred iztekom roka veljavnosti izdali novo izkaznico osebe z začasno zaščito z veljavnostjo do 4. marca 2024, ki bo nadomestila dosedanje izkaznico osebe z začasno zaščito z veljavnostjo do 4. marca 2023.

Izkaznico osebe z začasno zaščito z veljavnostjo do 4. marca 2024 bomo upravne enote v primeru pozitivne odločitve izdale tudi v vseh postopkih za priznanje začasne zaščite, v katerih še ni bilo odločeno. Izkaznico bomo osebi vročili pri upravni enoti, ki je izkaznico izdala, ali po pošti. Način vročitve predlaga prosilec za začasno zaščito ob vložitvi vloge za začasno zaščito oziroma oseba z začasno zaščito. Izdaja izkaznice je za osebe z začasno zaščito brezplačna.

Naj spomnimo, da je zaradi kriznih razmer v Ukrajini Svet Evropske unije 4. marca 2022 sprejel odločitev o aktiviranju začasne zaščite razseljenih oseb v Evropski uniji, ki je omogočil takojšnjo in začasno zaščito osebam, ki so bile 24. februarja 2022 ali pozneje razseljene iz Ukrajine zaradi vojaške invazije ruskih oboroženih sil. Vlada Republike Slovenije je skladno s to odločitvijo 9. marca 2022 sprejela sklep o uvedbi začasne zaščite za razseljene osebe iz Ukrajine v Republiki Sloveniji, ki je začel veljati 10. marca 2022. Z uveljavitvijo sklepa se je začel uporabljati Zakon o začasni zaščiti razseljenih oseb, ki ureja uvedbo, trajanje in prenehanje začasne zaščite razseljenih oseb, pogoje in postopke za pridobitev in prenehanje začasne zaščite ter pravice in obveznosti oseb z začasno zaščito v Republiki Sloveniji.

Upravne enote v skrajšanem ugotovitvenem postopku ugotavljamo, ali prosilec izpolnjuje pogoje za pridobitev začasne zaščite za prebivanje v Republiki Sloveniji, kot to določa zakonodaja. Upravičenci so državljani Ukrajine, posamezniki, ki so imeli v Ukrajini status mednarodne zaščite, in tujci, ki so v Ukrajini prebivali na podlagi dovoljenja za stalno prebivanje ter se ne morejo varno vrniti v domovino, in njihovi družinski člani, ki so v Ukrajini prebivali pred 24. februarjem 2022.

In kaj upravne enote še ugotavljamo v postopku priznanja začasne zaščite? Med odločanjem moramo preveriti tudi, ali prosilec ni osumljen kakšnega kaznivega dejanja in ali je pravnomočno obsojen v Sloveniji. Vse to zahteva komunikacijo in vpogled v evidence drugih organov, kar terja določen čas.

Upravne enote smo odločitve o priznanju začasne zaščite najprej izdajale v obliki pisne upravne odločbe, od junija 2022 dalje pa v obliki izkaznice osebe z začasno zaščito. Oseba mora izkaznico imeti pri sebi, z njo lahko dokazuje tudi svojo istovetnost. Izkaznica velja tudi kot dovoljenje za začasno prebivanje v Republiki Sloveniji, velja pa, dokler traja začasna zaščita, to je do 4. marca 2023 oziroma do 4. marca 2024. Izkaznica je plastificirana, vsebuje fotografijo, osebno ime, državljanstvo, spol, datum rojstva in EMŠO osebe ter podatek o naslovu njenega začasnega prebivanja v Republiki Sloveniji.

V primeru pogrešitve, izgube in tatvine izkaznice osebe z začasno zaščito, mora oseba to naznaniti takoj, ko je to mogoče, najpozneje pa v osmih dneh upravnemu organu, ki je izkaznico izdal, izkaznico pa je treba organu vrniti v primeru prenehanja, odvzema ali odpovedi začasni zaščiti.

Od dneva, ko je bil aktiviran Zakon o zaščiti razseljenih oseb, in sicer od 10. marca 2022 do 9. novembra 2022, smo na Upravni enoti Žalec prejeli 244 vlog beguncev iz Ukrajine. Do konca oktobra 2022 smo rešili oziroma izdali 117 odločb oziroma izkaznic o začasni zaščiti razseljenih oseb. Več kot 120 vlog smo odstopili v pristojno reševanje krajevno pristojnim upravnim enotam, saj so se osebe preselile izven našega območja. Dejstvo je, da se število pribežnikov spreminja iz dneva v dan. Trenutno je na območju Upravne enote Žalec preko 80 razseljenih oseb iz Ukrajine.

Dodajamo še, da morajo osebe z začasno zaščito na krajevno pristojni upravni enoti ali krajevnem uradu prijaviti začasno prebivališče in vsako spremembo prebivališča v treh dneh po spremembi. Pri prijavi morajo osebe predložiti dokazila o pravici do prebivanja na naslovu (npr. pisno soglasje (so)lastnika nepremičnine, najemno pogodbo, podjemno pogodbo), na katerem se prijavljajo.

Simona Stanter